

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/V/KBO/2008/230

BETREFT: organisatie langlauf buiten maximumfactuur?

1 PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 5 december 2008

1.2 Verzoekers

- [X,] directeur van een school
- [Y,] vakbondsafgevaardigde

1.3 Betrokken school

Zie punt 1.2

1.4 CZB

De vraag werd door beide verzoekers afzonderlijk van mekaar, maar op dezelfde datum per e-mailbericht van 5 december 2008 aan het secretariaat van de Commissie Zorgvuldig Bestuur bezorgd. Bij e-mailbericht van 12 december 2008 werden beide verzoekers uitgenodigd voor de zitting van de Commissie van 19 januari 2009. Bij e-mailbericht van 14 december 2008 liet tweede verzoeker weten niet aanwezig te zullen zijn op de zitting. Bij e-mailbericht van 15 december 2008 deelde ook eerste verzoeker mee niet aanwezig te zullen zijn.

2 INHOUD van de VRAAG

Beide verzoekers stellen dezelfde vraag, namelijk of er een mogelijkheid is te blijven deelnemen aan de langlaufuitstappen georganiseerd door SVS zonder de maximumfactuur te zeer te belasten.

Alle klassen gaan iedere week zwemmen. Voor de eerste drie maanden van het schooljaar bedroeg de kost voor het busvervoer naar het zwembad al 2000 euro. Dit valt onder de maximumfactuur. Als ook het langlaufgebeuren, een kost van 25 euro per kind, in de maximumfactuur wordt opgenomen betekent dit dat er geen ruimte meer zal zijn voor andere activiteiten zoals bv. een schoolreis, uitstap naar de sportbeurs...

Vandaar de vraag of de directie een brief mag meegeven aan de kinderen om te vernemen of zij al dan niet op vrijwillige basis deelnemen aan het langlaufen. Indien ouders dit niet wensen kunnen de kinderen op school terecht. Wie omwille van financiële redenen niet meekan, zal discreet financieel geholpen worden.

Indien de school het langlaufen niet meer op vrijwillige basis kan organiseren, moet de activiteit geschrapt worden.

3 ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur: 19 januari 2009, 11.45 uur.

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

3.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Raf Verstegen, voorzitter;

Walter Cools, Hilde Timmermans, Jean Dujardin en Bengt Verbeeck, leden.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden:

/

3.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4 ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor :

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

§2. Het maximumbedrag van de bijdrage in § 1, 1° en 2°, wordt als volgt bepaald:

- voor het kleuteronderwijs : 20 euro;
- voor het lager onderwijs : 60 euro.

Deze bedragen zijn van toepassing vanaf het schooljaar volgend op de goedkeuring van het decreet nieuwe financiering leerplichtonderwijs.

Artikel 27ter

§1 De kosten die niet vervat zitten in artikel 27bis, §1, zijn niet onderworpen aan de maximumfactuur. Deze kosten worden kenbaar gemaakt in de bijdrageregeling. De gevraagde kostprijs moet steeds in verhouding zijn tot de geleverde prestatie.

§ 2. Na overleg binnen de schoolraad legt het schoolbestuur de lijst vast van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, zoals bepaald in artikel 27bis en §1 van dit artikel evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Artikel 37

§1. 1. Een schoolbestuur moet, met uitzondering van de ziekenhuisscholen, voor elk van zijn scholen met toepassing van de regelgeving inzake medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§2 ...

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:

1° het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de interne beroepsmogelijkheden;

2° de procedure volgens dewelke getuigschriften basisonderwijs worden toegekend en de procedure volgens dewelke een beroep kan ingediend worden tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs;

3° bepalingen in verband met onderwijs aan huis;

4° richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen;

5° afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten;

6° geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen die daarvan afhangen;

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27, §3 (*lees nu: art. 27bis en 27ter, §1*);

8° de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld.

§ 4. De inrichtende macht informeert de ouders schriftelijk over het schoolreglement voorafgaand aan de eerste inschrijving van hun kind en bij elke wijziging van het reglement.

* Omzendbrief BaO 2001/3 van 21 november 2001 betreffende extra-muros-activiteiten in het onderwijs

* Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.

* Omzendbrief BaO 2007/05 van 22 juni 2007 betreffende kostenbeheersing in het basisonderwijs.

4.2 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangebrachte feiten en de geldende regelgeving.

4.3 Advies

4.3.1. Algemeen

Internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Verder kunnen geen bijdragen gevraagd worden voor onderwijsgebonden kosten die noodzakelijk zijn om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

Het principe van kosteloos onderwijs betekent niet dat aan de ouders geen geld gevraagd mag worden maar houdt wel in dat er geen inschrijvingsgeld gevraagd mag worden en dat ze niet moeten betalen voor datgene wat noodzakelijk is voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen of het bereiken van de eindtermen.

Aanvullend aan het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen er voor leerlingen onderwijsactiviteiten en een dienstverlening georganiseerd worden die niet noodzakelijk zijn voor de eindtermen, zowel binnen of buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen; hiervoor geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het gaat om een afzonderlijke dienstverlening die niet verplicht gesteld kan worden en waarvoor een bijdrage aan de ouders gevraagd kan worden.

De onderwijsregelgeving bepaalt wel dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in de participatieorganen (schoolraad, participatieraad) en dat er afwijkingen zijn voor minder gegoede ouders. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

4.3.2. Scherpe maximumfactuur

Het decreet basisonderwijs bepaalt in art. 27bis, §2 dat vanaf het schooljaar 2008-2009 de bijdrage van de ouders voor activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen in het lager onderwijs maximaal 60 euro per schooljaar bedraagt.

Uit de omzendbrief betreffende de activiteiten extra muros van 21 november 2001 blijkt dat de ouders niet verplicht zijn hun kinderen te laten deelnemen aan een daguitstap zoals hier wordt voorgesteld. In de omzendbrief leest men daarover: “Het streefdoel is dat alle leerlingen deelnemen aan de extra-muros-activiteiten, aangezien ze deel uitmaken van het leerprogramma. Vanuit dit oogpunt is het duidelijk dat de eventueel niet-deelnemende leerlingen verantwoord moeten worden opgevangen, m.a.w. dat ze moeten kunnen deelnemen aan een voor hen georganiseerde reeks van activiteiten, die zo dicht mogelijk aansluiten bij de pedagogisch-didactische aanpak die buiten de school aan de andere leerlingen wordt aangeboden.” Daaruit volgt dat het voorstel om de uitstap voor langlaufen facultatief te maken teneinde de toepassing van de maximumfactuur te vermijden, zonder voorwerp is. Deze activiteit hoort hoe dan ook facultatief te blijven. En het is anderzijds duidelijk dat de scherpe maximumfactuur ook betrekking heeft op facultatieve activiteiten extra muros. Zo gezien komt het voorstel er op neer dat de school de scherpe maximumfactuur zou mogen overschrijden voor ouders die daarmee instemmen. De decretale bepaling is echter geschreven als een verbod voor de school om van de ouders meer te vragen dan het in het decreet bepaalde maximumbedrag. Het verbod is bedoeld als een bescherming voor alle ouders, van

wie de vrijheid niet onder druk kan komen te staan doordat andere ouders, ook al hebben ze daar de beste bedoelingen mee, zich bereid verklaren om meer te betalen dan het decretale maximum. De instemming van de ouders om meer te betalen kan geen wettige grondslag zijn voor de school om meer te vragen.

4.3.3. De Commissie komt tot volgend advies:

Een activiteit extra muros zoals de hier voorgestelde uitstap voor langlaufen hoort hoe dan ook facultatief te zijn. De scherpe maximumfactuur is ook van toepassing op facultatieve activiteiten extra muros. De instemming van de ouders om meer te betalen kan geen wettige grondslag zijn voor de school om meer te vragen.

Brussel, 19 januari 2009

Marleen Broucke
Secretaris

Raf Verstegen
Voorzitter